

Unutrašnje migracije u Srbiji: transfer k sjeveru

Vladimir Nikitović, *Institut društvenih nauka, Beograd*

Slom industrije devedesetih godina 20. stoljeća pokrenuo je novi oblik unutrašnjih migracija u Srbiji. Dotadašnje dominantne migracije sa sela u grad, pogotovo u Centralnoj Srbiji, postupno su prerasle u migracije iz grada u grad, gdje su se kao odredišta izdvojila četiri najveća urbana središta u državi. No nazire se formiranje samo jedne veće zone koncentracije stanovništva, čije polove predstavljaju Beograd i Novi Sad, populacijski dva najveća grada u zemlji. Prema rezultatima popisa iz 2011., prostorna mobilnost stanovništva najveća je upravo u tom dijelu Srbije. U radu su upotrijebljeni i odgovarajući statistički alati za utvrđivanje prostorne autokorelacije na razini općina kako bi se utvrdili prostorni obrasci općih demografskih pokazatelja u proteklih pola stoljeća. Različite faze demografske tranzicije između općina na početku analiziranog razdoblja odredile su prostorni obrazac njihova grupiranja. Osim negativnoga prirodnog prirasta tijekom posljednja dva desetljeća, novi oblik migracija k jedinome jakom polu privlačenja ubrzava proces depopulacije u ostatku države. Istočnoj Srbiji, u kojoj je depopulacija počela prije pola stoljeća, prvo su se pridružili pogranični dijelovi, a početkom 21. stoljeća i urbani centri manje i srednje veličine. Imajući u vidu uočene demografske tendencije, može se očekivati da će unutrašnje migracije u sljedećih deset do dvadeset godina presudno pridonijeti ubrzavanju transfera stanovništva k sjeveru te stvaranju izraženije populacijske neravnoteže između sjevera i juga zemlje.

Ključne riječi: mobilnost, doseljavanje, Srbija, popis 2011., prostorna autokorelacija